

Avanersuup Katersugaasivia/Thule Museum

Saxo-instituttet, Københavns Universitet

Palæo-eskimoisk bosættelse i Thuleområdet

Rapport fra arkæologisk rekognoscering i Avanersuaq i 2018

Mikkel Sørensen og Torben Diklev, 2019

Indholdsfortegnelse

- Indledning
- Ikardlugtooq (17-1306)
- Nuuliit (17-1070)
- Tupeqarfik/Wechmar Næs (17-1365)
- Angmaarsiorfik /Hoppner Næs (17-1001)
- Ivisaaq/Kap Radcliff (17-1366)
- Qorluulasupaluk/Kap Tyrconnel (17-1051),
- Kangerluarsuk (17-1052),
- Kangersuaq/Kap Milne (17-1164),
- Quinisut (17-1055),
- Noorupaluk (17-1200),
- Qeqertat/Harward Øer (17-1056, 17-1057, 17-1058)
- Torben Diklevs noter til Thule Museums arkiv
- Fotoliste
- Korrespondance med Råstofstyrelsen

Indledning

I forbindelse med projektet "De første Mennesker i Grønland: migrationer og befolkningsprocesser i Thuleområdet" udførtes i hele august måned 2018 en rejse til Qaanaaq for på Thule Museum at registrerede og dokumentere de palæoeskimoiske genstandsmaterialer og foretage arkivstudier. Derudover gennemførtes tre rejser fra Qaanaaq, på hvilke der blev foretaget arkæologiske rekognosceringer. Disse gik til henholdsvis: den 13. august til pladsen Ikardlugtooq, ca. 10 km. vest for Qaanaaq. Den 16.-17. august til det vestlige Steensby Land, med de primære mål at besøge pladsen ved Nuulliit. Den 20.-21. august langs Inglefield Brednings nordside til Qeqertat. Primært er der tale om genbesøg på allerede kendte lokaliteter med det formål at se de pladser hvorfra materiale og beskrivelser beliggende på Thule Museum stammer. Der blev dog også gjort fund af enkelte, ikke tidligere registrerede palæoeskimoiske pladser, og der blev på flere af de kendte lokaliteter gjort fund af ikke tidligere registrerede palæoeskimoiske anlæg og genstande. Disse iagttagelser og registreringer findes i denne rapport. Derudover betød genbesøgene, at de allerede registrerede arkæologiske lokaliteter kunne monitoreres i forhold til deres bevaring. I de tilfælde hvor pladserne er tydeligt forstyrret eller direkte truede af forskellige former for erosion eller humane forstyrrelser, er der redegjort for dette i rapporten. En nærmere beskrivelse af de besøgte pladser er at finde i rapporter, som allerede er skrevet (f.eks. Diklev og Madsen 1992) og findes bl.a. ved Thule Museum og på Nationalmuseet. En mere udførlig analyse af Thuleområdets palæoeskimoiske pladser, analyseret i et større perspektiv, er under udarbejdelse og publikation indenfor projektet "De første Mennesker i Grønland: migrationer og befolkningsprocesser i Thuleområdet".

Rejserne blev foretaget som bådtransporter af henholdsvis fanger og rejseoperatør Mads Ole Kristiansen (Qaanaaq) og af fanger Kristian Eipe (Qaanaaq). I flere tilfælde også sammen med disse to turlederes familiemedlemmer.

I forbindelse med denne rapport vil vi gerne takke de fonde som har støttet rejsen til og i Thuleområdet, såvel som den videre bearbejdning af vores resultater således at der kan skabes et overblik over de tidligste bosættelser i Thuleområdet. Tak til Aase og Jørgen Münters fond, Louis-Hansen fondet og Keofitt. Endvidere takker vi alle de mennesker i Qaanaaq som har været behjælpelige med vores indkvartering, transport og tilgang til Thule Museums samlinger. Særligt tak til skoleleder Dan D. Normann som gjorde vores besøg og arbejde ved Thule Museum muligt.

Ikardlugtooq (17-1306)

På en endagstur til Ikardlugtooq genundersøgte pladsen med dens to ruiner. Et mindre anlægsområde (Anlæg C) foran den ene ruin (anlæg B) blev registreret som et supplement til de allerede dokumenterede anlæg (sagsnr. 17-1306, Thule Museum)

Anlæg A

DSF 8672

17-1306 Ikardlugtooq

13. august Anlæg A. Set mod sydvest

Anlæg A. En flække af grå flint/mcq ses centralt i boksildstedet på anlæg A. Sandsynligvis bør anlægget relateres til Grønlandsk Dorset.

DSF 8673

17-1306 Ikardlugtooq

13. august Anlæg A

Anlæg A. I anlæg A ses flere hundrede afslag fra tilhugning af en rød sandstensflise.

DSF 8682

17-1306 Ikardlugtooq

13. august Anlæg A

Anlæg B

DSF 8662

17-1306 Ikardlugtooq

13. august Anlæg B. Set mod sydvest

Anlæg B. Mikroflækker af flint findes i forbindelse med anlægget.

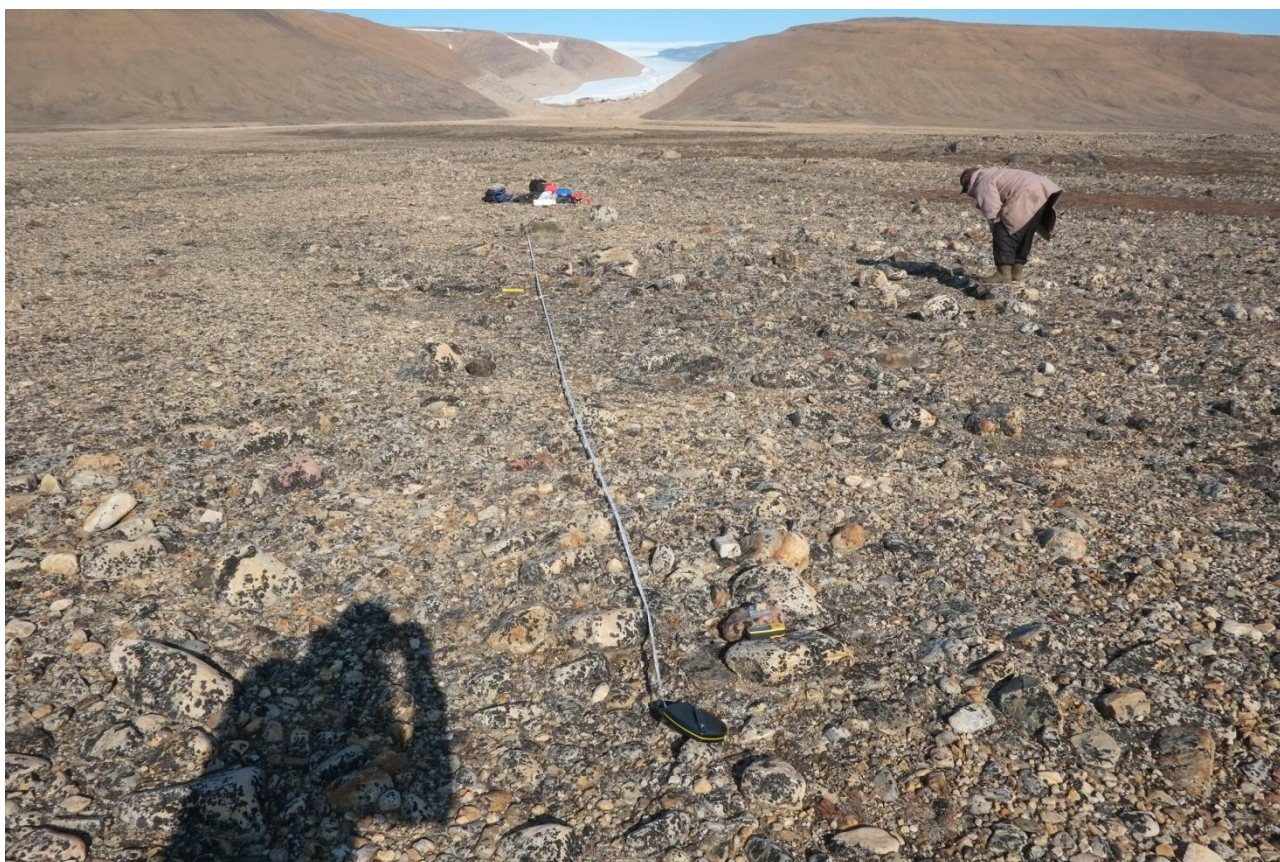
DSF 8668

17-1306 Ikardlugtooq

13. august Anlæg B, Møddingsområde foran anlæg B

Anlæg C

Foran anlæg B fandtes et mindre anlægsområde med bl.a. en skraber.

DSF 8693

17-1306 Ikardlugtooq

13. august Anlæg C, SSV foran anlæg B. Kristian Eipe

DSF 8696

17-1306 Ikardlugtooq

13. august Anlæg C, SSV foran anlæg B

DSF 8694

17-1306 Ikardlugtooq

13. august

Anlæg C, SSV foran anlæg B. Skraber af stribet agat.

Nuulliit (17-1070)

Nuulliit besøgtes den 15.-17. august. Der overnattedes i telte i den lille bugt mellem de to næs, d.v.s. mellem ruingrupperne I, II og III (Knuth 1978). Besøget med tilhørende undersøgelser omhandlede primært de palæoeskimoiske anlæg, men den imponerende Thule-kulturboplads blev også besøgt og studeret.

Vores nye observationer i forhold til Eigil Knuths registreringer (Sørensen 2010):

På "Eigil Knuths" F-terrasse på Nuulliit, ca. 10 m. nord for Ruin F4, lokaliseredes et ikke tidligere beskrevet, palæoeskimoisk anlæg af midtergangstype, ca. 3x2 m. Det ses forholdsvis dybtliggende i sedimentet, men teltsten og midtergangskonstruktion ses svagt i overfladen. Inde i anlægget fandtes flere afslag af et killiaqlignende materiale (alle afslag er lagt tilbage in situ). Afslagene sandsynliggør at anlægget skal dateres til tidlig palæoeskimoisk periode, sandsynligvis Saqqaq-traditionen. Gps: N: 76 47,976 / V: 70 36,460.

DSF 8731 17-1070 Nuulliit 16. august Palæoeskimoisk midtergang på F-terrassen 10 m. nord for Ruin F4

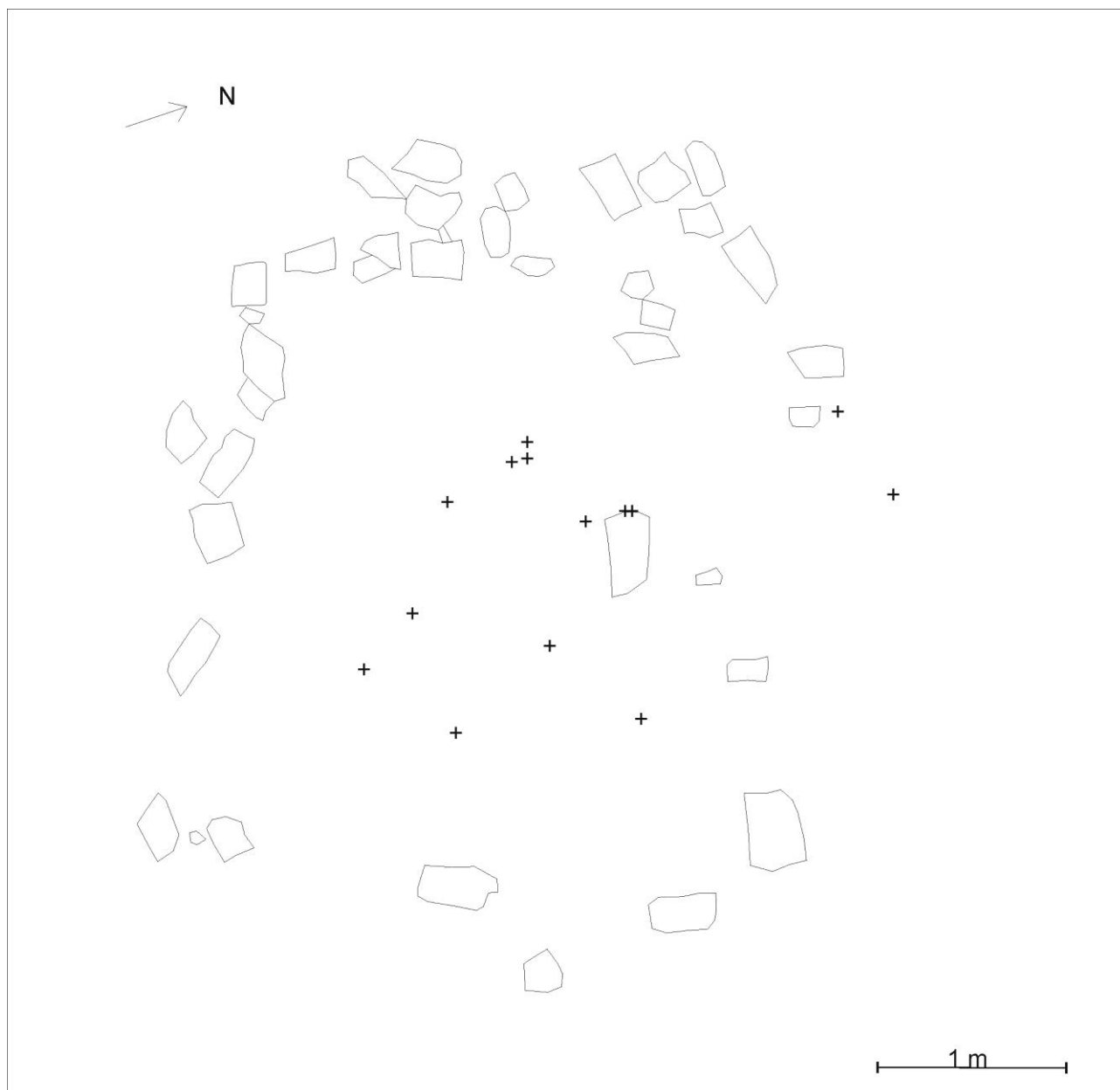
DSF 8733 17-1070 Nuulliit 16. august Afslag fra midtergangsanlæg på F-terrassen 10 m. nord for Ruin F4

På "rygningen" over Eigil Knuts "ruingruppe III", ovenfor hvor også en Sen Dorset ildstedsrække er lokaliseret (Schledermann og McCullough 1992) er registreret et palæoeskimoisk teltfundament af kvadratisk type. I anlægget fandtes en del afslag af grå flint/mcq (alle afslag er lagt tilbage in situ). Teltfundamentet dateres til Sen Dorset, hvilket understøttes af afslagsmaterialet. Gps: N: 76 48,038 / V: 70 38,806

DSF 8762 17-1070 Nuulliit 16. august Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978). Torben Diklev

Plantegning af Sen Dorset teltplads. Kryds markerer fund af flintafslag.

DSF 8719 17-1070 Nuulliit 16. august Afslag fra Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).

Et andet, muligt palæoeskimoisk anlæg fra rygningen over ruingruppe III. Der gjordes ingen genstandsfund i dette "anlæg".

DSF 8725 17-1070 Nuulliit 16. august Muligt anlæg ovenfor ruingruppe III. Kristian Eipe, Torben Diklev.

Bevaringsproblematik/hærværk ved Nuulliit

Siden sommeren 2015, da NOW projektet, (ku.dk/now), udførte feltarbejde ved Nuulliit er der sket forstyrrelser og hærværk på strandterrasserne og i et af de palæoeskimoiske anlæg ved Nuulliit. Det drejer sig om kørsel med 4-hjulet motorcykel (ATV) henover strandterrasserne med arkæologiske anlæg således, at dækspor har skadet området markant. Derudover var der udført forskellige former for nedgravninger og borer på strandterrasser og i et arkæologisk anlæg, Ruin D2 (Knuth 1978 og Sørensen 2010). Formodet borespidseballage af plast var smidt i forbindelse med flere af borehullerne. Ifølge Råstofstyrelsens regulativer er der i 2017-18 givet tilladelse til at "White Eagle Ressources Ltd." kan udføre råstofundersøgelser i området, og det synes oplagt, at det er geologer/logistikere fra dette firma, som har forårsaget forstyrrelser og hærværk på lokaliteten. Der er i denne forbindelse rettet henvendelse til Råstofstyrelsen i Nuuk, som i sit svar frikender "White Eagle Ressources Ltd." som skadevolder (se bilag 1). Sagen er videresendt til Grønlands Nationalmuseum, NKA, som arbejder videre med sagen.

DSF 8708 17-1070 Nuulliit 16. august Hjulspor af ATV på strandterrasse mellem "lake 3" og "lake 4".

DSF 8706 17-1070 Nuulliit 15. august Ruin D2 skændet af geologisk undersøgelse

DSF 8705 17-1070 Nuulliit 16. august Ruin D2 skændet af geologisk undersøgelse

DSF 8741 17-1070 Nuulliit 16. august Lejrhygge på Nuulliit. Torben, Kristian, Mads Ole, Suiqaq og Aviana

På rejsen tilbage mod Qaanaaq gjordes landgang på flere lokaliteter, bl.a. ved Tupeqarfik, ved Booth Sund på Hoppner Næs og ved Kap Radcliff.

Tupeqarfik (17-1365)

Ved Tupeqarfik (teltstedet) lokaliseredes et kvadratisk teltanlæg med forarbejdede stykker litisk (mcq) materiale. Anlægget findes ca. 10 m.o.h. , måler ca. 2x3 m, og har pilevækster centralt. Der er sandsynligvis tale om et anlæg fra Sen Dorset-kulturen. GPS: N: 76 51,177/ V: 70 48,385. På terrassen med Sen Dorset-anlægget fandtes yderligere spor af formodet palæoeskimoisk anlægsaktivitet, dog uden at der kunne erkendes klare strukturer.

DSF 8777 17-1365 17. august Tupeqarfik. Kvadratisk teltplads, Sen Dorset: Torben Diklev, Kristian Eipe

DSF 8773 17-1365 17. august Tupeqarfik. Afslag og bifacialt fragment fra kvadratisk teltplads.

Angmaarsiorfik /Hoppner Næs (17-1001)

Ved bugt nord for Hoppner Næs registreredes et midtergangsanlæg med kantstillede fliser i midtergangen samt et ca. 3x2 m. ovalt omrids. Der gjordes ingen fund af genstande/litisk materiale i anlægget. Det formodes at anlægget skal dateres til tidlig palæoeskimoisk tid. Anlægget er sandsynligvis identisk med det i 1991 registrerede 17-1001x25. GPS: N: 76 57,236/ V: 71 08,459.

DSF 8789

17-1001

17. august

Midtergangsanlæg ved bugt nord for Hoppner Næs

Bevaring langs kysten nord for Hoppner Næs

Der ses langs kysten tiltagende erosion af kystskrænterne. Dette medfører at de kulturhistoriske anlæg som findes her, gradvis skyller i havet! Derudover ses, at der også langs kysterne nord for Hoppner Næs er øget kraftig skade på strandterasserne ved kørsel med ATV (se nedenstående foto). Sandsynligvis er der tale om råstofselskabet "White Eagle Ressources Ltd." undersøgelser af området.

DSF 8785 17-1001 17. august Eroderende teltringe på kysten nord for Hoppner Næs.

DSF 8792

17-1001

17. august

Hjulspor fra ATV på strandterrasserne nord for Hoppner Næs.

Ivisaaq/Kap Radcliff (17-1366)

Lokaliteten er ikke tidligere registret arkæologisk. Vi var kun på lokaliteten kortvarigt, ca. 1 time. På selve Kap Radcliff fandtes på plateau i hævede rullestensstrandvolde flere rydninger, hvoraf enkelte havde midtergangskonstruktioner og bevoksning centralt. I det ene anlæg fandtes flere store afslag af killiaq-materiale. På samme plateau ses flere lignende anlæg. Sandsynligvis skal disse dateres til tidlig palæoeskimoisk tid/ Saqqaq-tradition. GPS: N: 77 07,842/ V: 71 09,453

På plateau højere oppe fandtes også et område med flere mulige anlæg, og i et af disse også et forarbejdet litisk fragment. GPS: N: 77 07,718/ V: 71 09,271. Dette anlægsområde kan sandsynligvis dateres til henholdsvis Thule- og palæoeskimoiske perioder. Generelt er der langt flere anlæg på lokaliteten end her er gjort rede for, særligt fra Thule-kultur.

DSF 8795 17-1366 17. august Ivisaaq/Kap Radcliff. Midtergangs anlæg i rullestenene på strandterrassen

DSF 8796 17-1366 17. august Ivissaaq/Kap Radcliff. Midtergangs anlæg i rullestenene på strandterrassen

DSF 8798 17-1366 17. august Killiaq-afslag fra midtergangs anlæg i rullestenene på strandterrassen.

DSF 8805 17-1366 17. august Ivisaaq/Kap Radcliff. Uvist anlæg. Torben Diklev. N: 77 07,718/V: 71 9,274S

Inglefield Bredning og Qeqertat

Den 20.-21. august foretoges en bådrejse med Mads Ole Kristiansen, Kristian Eipe og Frederik Eipe. De to sidstnævnte deltog dog kun første dag hvorefter de tog på narhvalfangst. Turen foretoges for at bese og undersøge tidligere registrerede, palæoeskimoiske pladser på strækningen langs den nordlige Inglefield Bredning og på øen Qeqertat. Der overnattedes i den nedlagte bygd Kangerluarsuk i Bowdoin Fjord. Følgende pladser blev besøgt og undersøgt: Qorluulasupaluk/Kap Tyrconnel (17-1051), Kangerluarsuk (17-1052), Kangersuaq/Kap Milne (17-1164), Quinisut (17-1055), Noorupaluk (17-1200), Qeqertat/Harward Øer (17-1056,57,58).

Qorluulasupaluk (17-1051)

Mest tid blev brugt på pladsen Qorluulasupaluk, da der her eroderer oldsagsmaterialer inklusive organiske materialer ned i kystzonen. Pladsen er således "blottet" og under nedbrydning, hvilket gav muligheder for analyse og registrering af de nedstyrtede genstandsmaterialer. Pladsen er tidligere velbeskrevet (Diklev og Madsen 1992), og har regelmæssigt været monitoreret fra 1991-2016 af daværende museumsleder, Torben Diklev. Den kendetegnes af et ca. 100 langt sydvendt kystparti af røde sandstensklipper, hvorover der på fladen har været palæoeskimoiske bosættelser fra tidlig-palæoeskimoiske- og Grønlandsk Dorset grupper. Derimod er Sen Dorset og Thule-kulturen ikke erkendt på lokaliteten. Det indsamlede antal genstande fra pladsen er uden sammenligning det højeste antal fra en enkelt lokalitet i hele Avanersuaq, og desuden en af de få med bevarede palæoeskimoiske knoglematerialer. Forsøgsvis blev kulturlaget i erosionszonen rettet af til lodret i den østlige del af skrænten for at kunne konstatere, hvorvidt der kunne iagttages nogen form for stratigrafisk lagfølge i kulturlaget. Dette var desværre ikke tilfældet. Genstandsmaterialer findes ikke overfladisk hvilket må skyldes, at sedimenter fra nedbrudte bjergarter på pladsen er blæst ind over pladsen og har overlejret hulninger og ujævnheder med møddingsmaterialer, der således er deponeret og overlejret i hele "boplads/møddingsområdet".

DSF 8849

17-1051 Qorluulasupaluk

20. august

Den østlige del af pladsen, kaldet 'værkstedsområdet'.
Kulturmateriale eroderer frem fra tørvelaget.

DSF 8856

17-1051 Qorluulasupaluk

20. august

'Værkstedsområdet' i forgrund. Torben Diklev ved
'knogleskrænten'. Set mod sydvest

DSF 8865

17-1051 Qorluulasupaluk

20. august

Detalje fra øverst i 'knogleskrænten'. En Saqqaq-stikkel samt knogle ses i det eroderede kulturlag.

Kangersuaq/Kap Milne (17-1052)

Der gjordes kort ophold ved Kangersuaq/Kap Milne boplads for at bese lokaliteten. Pladsen er stort set bortroderet. Kun ganske få kvadratmeter af den tidligere bopladsflade står tilbage. Pladsen har kulturmaterialer fra både de tidlige, palæeskimoiske grupper, Grønlandsk Dorset og Thule-kulturen. Kulturmaterialer fra både palæoeskimoisk og Thule-kulturen er tidligere opsamlet i erosionsskrænten, deriblandt en snebrille fra Thule-kulturen.

DSF 8885

17-1164 Kangersuaq/Kap Milne

21. august

Torben Diklev for foden af den eroderende skrænt.

Quinisut øst (17-1357)

Pladsen findes over en lille strand på klippenæs øst for lokaliteten Quinisut. Bopladsfladen bærer præg af at have været intensivt benyttet gennem Thule-kulturen og helt til nutiden. I den eroderede græstørv på pladsen fandtes flere stykker forarbejdet litisk redskabsmateriale karakteristisk for palæoeskimoiske kulturer. Der er ikke tidligere registreret palæoeskimoisk kultur eller bosættelse på pladsen. Gps: N: 77 30,887/ V: 67 45,959

DSF 8890

17-1357 Quinisut øst

21. august

Vores båd ud for den lille strand øst for bopladsområdet

Noorupaluk (17-1200)

På klippenæs ca. 5 m.o.h. findes et plateau med mange anlægsspor. Pladsen er tydeligvis anvendt som boplads til alle tider. Centralt på pladsen fandtes i den eroderede overflade flere litiske genstande af mcq, heriblandt en regelmæssig mikroflække af flint. Sandsynligvis med datering til Grønlandsk Dorset. Overfladen var forstyrret af senere ophold og teltslagninger således at ingen sikre palæoeskimoiske anlæg kunne identificeres. Gps: N: 77 31,202/ V: 67 37,877.

DSF 8897

17-1200 Noorupaluk

21. august

Bopladsfladen set mod sydøst.

Qeqertat (17-1058)

På hævet strandterrasse lige øst for bygden Qeqertat ligger otte rektangulære anlæg med forsænkede gulve med volde omkring, ca. 2,5x3 m. indvendigt mål. Flere med bevoksning og enkelte fliser centralt. Anlæggene ligger ca. 18 m.o.h. på en lige linje, på langs af terrassen. Langsiderne med indgang vender mod havet i syd. Der er ca. 5 m. afstand mellem de enkelte anlæg. Ruinerne tolkes som teltfundamenter/huse fra Sen Dorset-kultur. Et enkelt af disse anlæg ser ud til også at have teltsten rundt om grusvolden. Det lykkedes hverken at finde kulturgenstande i eller ved anlæggene. Denne type anlæg er ikke tidligere erkendte på pladsen, men ud fra sammenligning med ganske tilsvarende anlæg i området, fra bl.a. Nuulliit og Tupeqarfik/Wechmar Næs, samt udgravede ruiner fra Inglefield land (Appelt og Gulløv, 1999) der dateres med genstande til Sen Dorset, synes de med stor sandsynlighed også at skulle dateres til denne periode.

DSF 8900

17-1058 Qeqertat

21. august

De otte anlæg på strandterrasse set mod øst. Torben Diklev.

DSF 8901 17-1058 Qeqertat 21. august Rækken af anlæg på strandterrassen set mod vest. Torben

Qeqertat (17-1057).

Nedenfor dette fundsted på de lave øer og halvøer findes et landskab med ganske mange tidlig palæoeskimoiske anlægstyper. Disse er tidligere registreret og beskrevet (Diklev og Madsen 1992). Området blev besøgt og undersøgt den 21. august om eftermiddagen.

Anlæg C

Denne ruin er en typisk midtergangskonstruktion med kraftige, kantstillede fliser og tydelige teltsten. Den er beliggende nedenfor og syd for 17-1058 på blokmark ca. 5 m.o.h. Dette anlæg var kraftigt forstyrret ved nedgravning i boksildsted og flytning af fliser. Ødelæggelsen er sandsynligvis foretaget af arkæologiinteresserede person/oldsagsjæger. Boksildstedet rekonstrueredes ved at borttagne fliser blev sat tilbage i stenspor. I boksildstedet ses en pakning af runde 'kogesten'.

DSF 8906

17-1057 Qeqertat

21. august

Midtergangs anlæg C. Enkelte afslag af mcq fandtes i det omrodede materiale. De blev efterladt i anlægget.

Anlæg B.

Ruin med stort boksildsted og kraftige telststen. Den findes på samme terrasse som C.

DSF 8910

17-1057 Qeqertat

21. august

Midtergangs anlæg B.

Anlæg D

Midtergangs anlæg med tydelige teltsten. Centralt boksildsted med kraftig bevoksning. Vest for anlæg B.

DSF 8912

17-1057 Qeqertat

21. august

Midtergangs anlæg D.

Anlæg E

Forholdsvis stort, ovalt anlæg med antydning af midtergang. Beliggende på vestligste halvø af plateau nedenfor ruingruppen 17-1058. Ud fra form, konstruktion og bevaring sandsynligvis et palæoeskimoisk midtergangs anlæg.

DSF 8914

17-1057 Qeqertat

21. august

Midtergangs anlæg E

Anlæg F

Midtergangs anlæg med oval teltring, som er forstyrret af senere indgreb. Beliggende vestligst på det lave næs i blokmarken. Gps: N:77 29,453/V:66 39,679.

DSF 8915

17-1057 Qeqertat

21. august

Midtergangs anlæg F

Qeqertat (17-1056)

Lavtliggende bopladsområde syd for midtergangs anlæg 17-1057 i sadel mellem øer, kun 1,5 m.o.h. Området ligger tæt på flere lavvandede ferskvandssøer med meget fugleliv. Der ses to lave banker med flere anlægsspor og en del litiske genstande i overfladen. Derudover en dybtliggende midtergang i det lave område i den nordlige del af området. Afslag i overfladen af området viser, at der er bosættelser fra Dorset, muligvis også fra tidligere, palæoeskimoiske grupper. Gps: N: 77 29,421/V: 66 39,426.

DSF 8917

17-1056-58 Qeqertat

21. august

Anlægsområde. Set mod sø.

Den dybtliggende, overgroede midtergang nord for de to lave banker har været overskyttet af søen, og derved er der deponeret et sand-/gruslag, som har forseglet anlægget. Gps: 77 N: 29,428/V: 66 39,366

DSF 8920

17-1056-58 Qeqertat

21. august

Dybtliggende midtergangs anlæg. Bagved ses den lave
banke med bopladsområdet. Set mod syd.

Bemærkninger om bevaring af de palæoeskimoiske ruinområder ved Qeqertat

Ruinområderne ved Qeqertat ligger ganske tæt på bygden Qeqertat, hvilket betyder at området er ganske befærdet lokalt. Qeqertat bygd har hidtil været forholdsvis lille men udbygges nu kraftigt med anlæg til nedfrysning af hellefisk samt muligvis havneanlæg til større fiskerbåde, med den ide at gøre bygden til Avanersuaqs indhandlings- og fiskeriby. Den øgede aktivitet i bygden ses også i ruinområderne, særligt i område 17-1058, hvor der køres til med 4-hjulet motorcykel (ATV) og der flyttes rundt på sten. De 8 formodentlig Sen Dorset-anlæg ligger særdeles sårbart for denne trafik og aktivitet, og de er næppe erkendt af de fleste, som går og kører i området.

I de lavereliggende bopladsområder ses mange forstyrrelser af de palæoeskimoiske anlæg. Nogle forstyrrelser kan dog have fundet sted for forholdsvis lang tid siden, f.eks. i forbindelse med opførelse af senere bolig-/teltanlæg og børns leg. Desværre så vi også at der i dette område er eksempler på bevidste nyere forstyrrelser i form af nedgravninger i og omkring et boksildsted i et midtergangs-anlæg. Der er i dette tilfælde ingen tvivl om, at disse forstyrrelser er foretaget af en person med kendskab til arkæologi og palæoeskimoiske anlæg.

Det synes således nødvendigt på en eller anden måde at sikre områderne med forhistoriske anlæg. Dette kunne ske eventuelt ved øget oplysning, ved udarbejdelse af en folder med oplysning om de palæoeskimoiske bopladsområder, således at den lokale befolkning kan erkende og værdsætte de helt usædvanlig fine kulturhistoriske landskaber og anlæg som findes i tilknytning til bygden.

Litteratur

Diklev, T. og Madsen, B. (1992). Arkæologisk berejsning i Thule, 1991. Upubliceret rapport, Thule Museum/Avanersuup Katersugaasivia

Torben Diklevs feltnoter 2018, Thule Museums

Quinisut øst (17-1367)

THULE MUSEUM: 17-1367 Palæoeszmorsø bopladsområde
Den 21.8.2018 aflagdes besøg på det lille plateau. I neo-eszmorsø/recent teltring fandtes en del flintafslag på gulvfladen. De synes at stamme fra afgravede græstørv brugt i forbindelse med det nye anlæg. Afslagene blev ~~medbragt~~ medbragt til museet.

Vest for ligger stort Thule-vinterhus og bådstation bygget af sten. Lidt længere mod vest går græsskråningen over i stranden hvor de 2 fangsthytter står.

Ved østkanten af plateauet, som ender i brat klippe med ca. 5 m. fald mod den stenede strand, fandtes i den vindroderede kant af bevoksningen både afslag af kiselstoffer og flint, som hjemtoges hhv. 4 og 2 stk.

Disse afslags koordinater fastlagdes $N: 77^{\circ} 30,887$
 $V: 67^{\circ} 45,959$.

Vi iagttog ikke anlægsspor, som kunne tolkes som palæolithiske. Kan skjule sig i bevoksningen eller være genanvendt.

Torben Diklevs noter til Thule Museums arkiv i forbindelse med besøg og registrering ved Nuulliit 2018

17-1070 Nuulliit: Nyfundne palæoeszi moiske afslag.

På klipperyggen, som afslutter plateauet mod øst, lokaliseredes

Dorset ildstedsrække: 17-1070xAA. N: $76^{\circ} 47,971$
V: $70^{\circ} 35,443$

i den sydlige ende ud mod Dolerit Søjlerne. (Se oversigtsplan i 'The Archaeology of Old Nuulliit', s. 55, Mikkel Sørensen, 2010. ISBN: 978 87 635 3166 5)

Dorset teltring: 17-1070xAB. N: $76^{\circ} 48,038$
V: $70^{\circ} 35,806$

beliggende på klipperyggen på højeste niveau længere mod NV. Afslag indmålt og efterladet in situ. Anlægget tegnet.

På Eigil Knuths 'F-plateau' lokaliserede Mikkel Sørensen en ikke tidligere erkendt midtgangsstruktur. I temten fandtes et lille antal afslag af kiselstøber: Sagqag 2

17-1070xAC: N: $76^{\circ} 47,976$
V: $70^{\circ} 36,460$

På F-plateauets nordligste ende fandt M.S. et område med talrige afslag af Flint og kiselstøber. Ingen klare anlægsspor. (Sandsynligvis E.K. anlæg F1)

17-1070xAD N: $76^{\circ} 48,007$
V: $70^{\circ} 36,459$

Alle afslag fra AB, AC, AD blev efterladt i anlæggene:

Torben Diklevs noter til Thule Museums arkiv i forbindelse med besøg og registrering ved
Tupeqarfik/Wechmar Næs 2018 (17-1365)

17-1365 : Dorset teltring m. fl. 17.8.2018

På højeste strandvoldsniveau fandts Dorset teltring

17-1365 x A. N: 76° 51,177
V: 70° 48,385 ca. 10 m. h.

Teltringens 4-sidede form tyder på datering Sen Dorset.
I anlægget blev efterladt et lille antal flintstykker, som
fandts i NV. hjørnet.

Anlægget fotograferedes, Mikkel Sørensen.

På samme niveau formodentlig yderligere ca 4-5
palaeoeskimoriske anlæg. Ingen artefakter fundet.

De formodede anlæg fotograferet i 2016 af TD.

På lidt lavere niveau mod syd ligger nogle Thule-
teltringe med kraftig lichenbevoksning på anlægs-
stenene. Fotograferet i 2016 af TD.

Torben Diklevs noter til Thule Museums arkiv i forbindelse med besøg og registrering ved
Angmaarsiorfik/Hoppner Næs (17-1001x25). 2018

THULE MUSEUM : 17-1001 : Palæo-teltring

På nordsiden af den lille bugt på V-kysten lige
nord for Hoppner Næs lokaliseredes en mulig palæo-
eskimotsk teltring/midtgangsaulæg. Der fandtes
ingen artefakter. Aulægget muligvis identisk med
allerede registreret aulæg fra Thule Museums re-
cognoscerings ekspedition i 1991. Aulæg nr: 17-1001x25

Fotograferet af Mikkel Sørensen. 17.8.2018

Aulæggets koordinater : N : $76^{\circ} 57,235$
V : $71^{\circ} 08,459$

Torben Diklevs noter til Thule Museums arkiv i forbindelse med besøg og registrering på Ivisaaq/Kap Radcliff (17-1366). I teksten er 'Han' i tredje linje 'Mads Ole Kristiansen'. Efter teksten, 'Højere i terrænet mod' skal stå, 'sydøst'.

THULE MUSEUM : 17-1366, Palaeoesimorsø teltring.

Lokaliteten udpegedes og omtaltes den 15.8.2018 da vi passerede den i båd på vej sydover til Nuulliit. Han sagde, at de, fangerne, havde iagttaget mange grave i klipperne over det græs og grusdækkede forland, som fører op til fjeldsiden, når de havde været i land for at spejde efter walros. Vi aflagde besøg på lokaliteten før nordgående den 17.8.

M.S. fandt lokaliteten inden for 10 min efter landgang. I tønten ses god bevaring i ildstedet og

M.S. fandt nogle store afslag af kiselstener. Tønten blev fotograferet og koordinaterne fastslået: N: 77° 07,842
V: 71° 09,453

Umiddelbart ^{oppe} over denne tønt ligger øjensynligt en tilsvarende. Sagqaq-datering sandsynligvis.

Højere i terrænet mod tog vi koordinater på et formodet Sen Dorset anlæg i hvilket fandtes et flint-afslag. N: 77° 07,718
V: 71° 09,754

Hele området er lovende i forhold til at finde yderligere anlæg inklusive tulle-. N: 77° 07,718
V: 71° 09,274

Fotoliste fra feltarbejde Avarnersuaq 2018, Thule Museum.

Fotoliste: Mikkel Sørensen

DSF 8662	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B
DSF 8663	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B
DSF 8665	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B
DSF 8667	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B
DSF 8668	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B, Møddingsområde foran anlæg B
DSF 8669	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B, Møddingsområde foran anlæg B
DSF 8670	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B, Møddingsområde foran anlæg B
DSF 8671	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A
DSF 8672	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A
DSF 8673	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A
DSF 8674	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A
DSF 8677	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A
DSF 8678	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A
DSF 8679	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A
DSF 8680	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A, sandstenstilhugning!
DSF 8681	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A, sandstenstilhugning!
DSF 8682	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A
DSF 8683	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A, sandstenstilhugning!
DSF 8684	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A
DSF 8685	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg A
DSF 8686	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B
DSF 8687	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B
DSF 8688	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B
DSF 8689	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B
DSF 8690	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B
DSF 8691	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B
DSF 8692	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg B
DSF 8693	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg C, SSV foran B
DSF 8694	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg C, SSV foran B
DSF 8695	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg C, SSV foran B
DSF 8696	17-1306 Ikardlugtooq	13. august	Anlæg C, SSV foran B
DSF 8699	17-1070 Nuulliit	16. august	Ruin F7
DSF 8700	17-1070 Nuulliit	16. august	Ruin F7
DSF 8701	17-1070 Nuulliit	16. august	Ruin F7
DSF 8702	17-1070 Nuulliit	16. august	Ruin F7
DSF 8703	17-1070 Nuulliit	16. august	Ruin F7
DSF 8704	17-1070 Nuulliit	16. august	Ruin F7
DSF 8705	17-1070 Nuulliit	16. august	Ruin D2, skændet af geologisk undersøgelse
DSF 8706	17-1070 Nuulliit	16. august	Ruin D2, skændet af geologisk undersøgelse
DSF 8707	17-1070 Nuulliit	16. august	Ruin D2, skændet af geologisk undersøgelse
DSF 8708	17-1070 Nuulliit	16. august	Hjulspor af firehjulet motorcykel på strandterrasse mellem "lake 3"

og "lake 4".

DSF 8709	17-1070 Nuulliit	16. august	Ruin A2 med udsigt mod nordøst ind mod Steensby Land. Rådden sten. Hele matrix/overjorden på terrasserne er af dette
DSF 8710	17-1070 Nuulliit	16. august	granulat!
DSF 8711	17-1070 Nuulliit	16. august	Læmur mod havet område C
DSF 8712	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset Ildstedsrække ved ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8713	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset Ildstedsrække ved ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8714	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset Ildstedsrække ved ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8715	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset Ildstedsrække ved ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8716	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset Ildstedsrække ved ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8717	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset Ildstedsrække ved ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8718	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8719	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8720	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8721	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8722	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8723	17-1070 Nuulliit	16. august	Muligt anlæg ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8724	17-1070 Nuulliit	16. august	Muligt anlæg ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8725	17-1070 Nuulliit	16. august	Muligt anlæg ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8726	17-1070 Nuulliit	16. august	Muligt anlæg ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8727	17-1070 Nuulliit	16. august	Palæoeskimoisk ruin F1 fundområde, med nye fund
DSF 8728	17-1070 Nuulliit	16. august	Palæoeskimoisk ruin F1 fundområde, med nye fund
DSF 8729	17-1070 Nuulliit	16. august	Palæoeskimoisk ruin F1 fundområde, med nye fund
DSF 8730	17-1070 Nuulliit	16. august	Palæoeskimoisk ruin F1 fundområde, med nye fund
DSF 8731	17-1070 Nuulliit	16. august	Palæoeskimoisk midtergang på F-terrasse n 10 m nord for Ruin F4
DSF 8732	17-1070 Nuulliit	16. august	Palæoeskimoisk midtergang på F-terrasse n 10 m nord for Ruin F4
DSF 8733	17-1070 Nuulliit	16. august	Palæoeskimoisk midtergang på F-terrasse n 10 m nord for Ruin F4
DSF 8734	17-1070 Nuulliit	16. august	Palæoeskimoisk midtergang på F-terrasse n 10 m nord for Ruin F4
DSF 8735	17-1070 Nuulliit	16. august	Palæoeskimoisk midtergang på F-terrasse n 10 m nord for Ruin F4
DSF 8736	17-1070 Nuulliit	16. august	Palæoeskimoisk midtergang på F-terrasse n 10 m nord for Ruin F4
DSF 8737	17-1070 Nuulliit	16. august	Suiqaq med remmesæl
DSF 8738	17-1070 Nuulliit	16. august	Lejrhytte på Nuulliit
DSF 8739	17-1070 Nuulliit	16. august	Lejrhytte på Nuulliit
DSF 8740	17-1070 Nuulliit	16. august	Lejrhytte på Nuulliit
DSF 8741	17-1070 Nuulliit	16. august	Lejrhytte på Nuulliit
DSF 8742	17-1070 Nuulliit	16. august	Lejrhytte på Nuulliit
DSF 8743	17-1070 Nuulliit	16. august	Partering af remmesæl af Mads Ole Christiansen
DSF 8744	17-1070 Nuulliit	16. august	Partering af remmesæl af Mads Ole Christiansen
DSF 8745	17-1070 Nuulliit	16. august	Partering af remmesæl af Mads Ole Christiansen
DSF 8746	17-1070 Nuulliit	16. august	Partering af remmesæl af Mads Ole Christiansen
DSF 8747	17-1070 Nuulliit	16. august	Partering af remmesæl af Mads Ole Christiansen
DSF 8748	17-1070 Nuulliit	16. august	Partering af remmesæl af Mads Ole Christiansen
DSF 8749	17-1070 Nuulliit	16. august	Partering af remmesæl af Mads Ole Christiansen
DSF 8750	17-1070 Nuulliit	16. august	Partering af remmesæl af Mads Ole Christiansen
DSF 8751	17-1070 Nuulliit	16. august	Partering af remmesæl af Mads Ole Christiansen

DSF 8752	17-1070 Nuulliit	16. august	Partering af remmesæl af Mads Ole Christiansen
DSF 8753	17-1070 Nuulliit	16. august	Lejrhygge på Nuulliit
DSF 8754	17-1070 Nuulliit	16. august	Kajakstøtter
DSF 8755	17-1070 Nuulliit	16. august	Kajakstøtter
DSF 8756	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8757	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8758	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8759	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8760	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8761	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8762	17-1070 Nuulliit	16. august	Sen Dorset teltring ovenfor ruingruppe III (Knuth 1978).
DSF 8763	17-1070 Nuulliit	16. august	lejrhygge på Nuulliit
DSF 8764	17-1070 Nuulliit	16. august	lejrhygge på Nuulliit
DSF 8765	17-1070 Nuulliit	16. august	lejrhygge på Nuulliit
DSF 8766	17-1070 Nuulliit	16. august	lejrhygge på Nuulliit
DSF 8767	17-1070 Nuulliit	16. august	lejrhygge på Nuulliit
DSF 8768	17-1070 Nuulliit	16. august	lejrhygge på Nuulliit
DSF 8769	17-1070 Nuulliit	16. august	lejrhygge på Nuulliit
DSF 8770	17-1070 Nuulliit	16. august	lejrhygge på Nuulliit
DSF 8771	17-1070 Nuulliit	16. august	Skydning af sæl af Mads Ole

DSF 8772	17-1365 Tupeqarfik	17. august	Teltring, kvadratisk type, Sen-Dorset: N: 76 51,177/V:70 48,385
DSF 8773	17-1365 Tupeqarfik	17. august	Teltring, kvadratisk type, Sen-Dorset: N: 76 51,177/V:70 48,385
DSF 8774	17-1365 Tupeqarfik	17. august	Teltring, kvadratisk type, Sen-Dorset: N: 76 51,177/V:70 48,385
DSF 8775	17-1365 Tupeqarfik	17. august	Teltring, kvadratisk type, Sen-Dorset: N: 76 51,177/V:70 48,385
DSF 8776	17-1365 Tupeqarfik	17. august	Teltring, kvadratisk type, Sen-Dorset: N: 76 51,177/V:70 48,385
DSF 8777	17-1365 Tupeqarfik	17. august	Teltring, kvadratisk type, Sen-Dorset: N: 76 51,177/V:70 48,385
DSF 8778	17-1365 Tupeqarfik	17. august	Teltring, kvadratisk type, Sen-Dorset: N: 76 51,177/V:70 48,385
DSF 8779	17-1365 Tupeqarfik	17. august	Teltring, kvadratisk type, Sen-Dorset: N: 76 51,177/V:70 48,385
DSF 8780	17-1365 Tupeqarfik,	17. august	Teltring, kvadratisk type, Sen-Dorset: N: 76 51,177/V:70 48,385
DSF 8781	Booth Sund	17. august	Fitzclarence Rock/Igannapaluk
DSF 8782	Booth Sund	17. august	Fitzclarence Rock/Igannapaluk
DSF 8783		17. august	Eroderende teltringe i havskrænt nord for Hoppner Næs
DSF 8784		17. august	Eroderende teltringe i havskrænt nord for Hoppner Næs
DSF 8785		17. august	Eroderende teltringe i havskrænt nord for Hoppner Næs
DSF 8786		17. august	Eroderende teltringe i havskrænt nord for Hoppner Næs
DSF 8787		17. august	Midtgangsanlæg ved lille bugt nord for Hoppner Næs
DSF 8788		17. august	Midtgangsanlæg ved lille bugt nord for Hoppner Næs
DSF 8789		17. august	Midtgangsanlæg ved lille bugt nord for Hoppner Næs
DSF 8790		17. august	Midtgangsanlæg ved lille bugt nord for Hoppner Næs
DSF 8791		17. august	Midtgangsanlæg ved lille bugt nord for Hoppner Næs
DSF 8792		17. august	Kristian Eipe og sønnen Frederik nord for Hoppner Næs
DSF 8793	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Midtgangsanlæg på strandterrasse med rullesten.
DSF 8794	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Midtgangsanlæg på strandterrasse med rullesten.
DSF 8795	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Midtgangsanlæg på strandterrasse med rullesten.
DSF 8796	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Midtgangsanlæg på strandterrasse med rullesten.
DSF 8797	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Midtgangsanlæg på strandterrasse med rullesten.
DSF 8798	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Midtgangsanlæg på strandterrasse med rullesten.
DSF 8799	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Midtgangsanlæg på strandterrasse med rullesten.
DSF 8800	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Anlæg?
DSF 8801	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Anlæg?
DSF 8802	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Anlæg?
DSF 8803	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Anlæg?
DSF 8804	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Anlæg?
DSF 8805	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Anlæg?
DSF 8806	17-1366 Ivisaaq/Kap Radcliff	17. august	Anlæg?
DSF 8841	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august	

DSF 8842	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august
DSF 8843	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august vestsektion
DSF 8844	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august midtsektion
DSF 8845	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august midtsektion
DSF 8846	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8847	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8848	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Værksted
DSF 8849	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Værksted
DSF 8850	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august værksted og kløften
DSF 8851	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august midtsektion
DSF 8852	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august midtsektion
DSF 8853	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Værkstedet
DSF 8854	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Værkstedet
DSF 8855	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Værkstedet
DSF 8856	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Værkstedet
DSF 8857	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Værkstedet
DSF 8858	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Værkstedet
DSF 8859	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8860	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8861	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8862	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8863	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8864	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8865	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8866	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8867	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8868	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8869	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8870	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8871	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Mikkell
DSF 8872	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Mikkell
DSF 8873	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Mikkell
DSF 8874	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august værkstedet
DSF 8875	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august værkstedet
DSF 8876	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august knoglesektion
DSF 8877	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august knoglesektion
DSF 8878	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august knoglesektion
DSF 8879	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august værkstedet
DSF 8880	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august værkstedet
DSF 8881	17-1051 Qorluulasupaluk	20. august Knoglesektion
DSF 8882	17-1164 Kangersuaq/Kap Milne	21. august Kap Milne/Kangersuaq boplads!
DSF 8883	17-1164 Kangersuaq/Kap Milne	21. august boplads!
DSF 8884	17-1164 Kangersuaq/Kap Milne	21. august boplads!
DSF 8885	17-1164 Kangersuaq/Kap Milne	21. august boplads!

DSF 8886	17-1164 Kangersuaq/Kap Milne	21. august	boplads!
DSF 8887	17-1055	21. august	
DSF 8888	17-1055	21. august	
DSF 8889	17-1055	21. august	
DSF 8890	17-1357 øst	21. august	Øst N: 77 30,887/V:67 45,959
DSF 8891	17-1357 øst	21. august	Øst N: 77 30,887/V:67 45,959
DSF 8892	17-1200 Noorupaluk	21. august	Noorupaluk
DSF 8893	17-1200 Noorupaluk	21. august	Noorupaluk
DSF 8894	17-1200 Noorupaluk	21. august	Noorupaluk
DSF 8895	17-1200 Noorupaluk	21. august	Noorupaluk
DSF 8896	17-1200 Noorupaluk	21. august	Noorupaluk
DSF 8897	17-1200 Noorupaluk	21. august	Noorupaluk
DSF 8898	17-1200 Noorupaluk	21. august	Noorupaluk
DSF 8899	17-1200 Noorupaluk	21. august	Noorupaluk
8 anlæg på strandterrasse. Rektangulære, forsænkede gulve med volde omkring, 2,5x3 m indvendigt mål. Ofte bevoksning og enkelte fliser centralt. Ligger ca. 18 m.o.h. på linje, langs terrasse , med indgange mod havet og den lange kant mod havet. Teltfundamenter/huse fra Sen Dorset. Et enkelt ser ud til også at have teltsten rundt om vold.			
DSF 8900	17-1058 Qeqertat	21. august	8 anlæg på strandterrasse. Rektangulære, forsænkede gulve med volde omkring, 2,5x3 m indvendigt mål. Ofte bevoksning og enkelte fliser centralt. Ligger c 18 m.o.h. på linje, langs terrasse , med indgange mod havet og den lange kant mod havet. Teltfundamenter/huse fra Sen Dorset. Et enkelt ser ud til også at have teltsten rundt om vold.
DSF 8901	17-1058 Qeqertat	21. august	8 anlæg på strandterrasse. Rektangulære, forsænkede gulve med volde omkring, 2,5x3 m indvendigt mål. Ofte bevoksning og enkelte fliser centralt. Ligger ca. 18 m.o.h. på linje, langs terrasse , med indgange mod havet og den lange kant mod havet. Teltfundamenter/huse fra Sen Dorset. Et enkelt ser ud til også at have teltsten rundt om vold.
DSF 8902	17-1058 Qeqertat	21. august	8 anlæg på strandterrasse. Rektangulære, forsænkede gulve med volde omkring, 2,5x3 m indvendigt mål. Ofte bevoksning og enkelte fliser centralt. Ligger c 18 m.o.h. på linje, langs terrasse , med indgange mod havet og den lange kant mod havet. Teltfundamenter/huse fra Sen Dorset. Et enkelt ser ud til også at have teltsten rundt om vold.
DSF 8903	17-1058 Qeqertat	21. august	8 anlæg på strandterrasse. Rektangulære, forsænkede gulve med volde omkring, 2,5x3 m indvendigt mål. Ofte bevoksning og enkelte fliser centralt. Ligger ca. 18 m.o.h. på linje, langs terrasse , med indgange mod havet og den lange kant mod havet. Teltfundamenter/huse fra Sen Dorset. Et enkelt ser ud til også at have teltsten rundt om vold.
DSF 8904	17-1058 Qeqertat	21. august	8 anlæg på strandterrasse. Rektangulære, sænkede gulve med volde omkring, 2,5x3 m indvendigt mål. Ofte bevoksning og enkelte fliser centralt. Ligger c 18 m.o.h. på linje, langs terrasse , med indgange mod havet og den lange kant mod havet. Teltfundamenter/huse fra Sen Dorset. Et enkelt ser ud til også at have teltsten rundt om vold.
DSF 8905	17-1058 Qeqertat	21. august	8 anlæg på strandterrasse. Rektangulære, sænkede gulve med volde omkring, 2,5x3 m indvendigt mål. Ofte bevoksning og enkelte fliser centralt. Ligger c 18 m.o.h. på linje, langs terrasse , med indgange mod havet og den lange kant mod havet. Teltfundamenter/huse fra Sen Dorset. Et enkelt ser ud til også at have teltsten rundt om vold.

DSF 8906	17-1057 Qeqertat	21. august	Midtgangs anlæg. Forstyrret ved nedgravning i boksildsted og flytning af fliser, sandsynligvis af arkæologiinteresseret person/oldsagsjæger. Beliggende nedenfor og syd for 1058, på blokmark 5 m.o.h.
DSF 8907	17-1057 Qeqertat	21. august	Midtgangs anlæg. Forstyrret ved nedgravning i boksildsted og flytning af fliser, sandsynligvis af arkæologiinteresseret person/oldsagsjæger. Beliggende nedenfor og syd for 1058, på blokmark 5 m.o.h.
DSF 8908	17-1057 Qeqertat	21. august	Midtgangs anlæg. Forstyrret ved nedgravning i boksildsted og flytning af fliser, sandsynligvis af arkæologiinteresseret person/oldsagsjæger. Beliggende nedenfor og syd for 1058, på blokmark 5 m.o.h. Enkelte fund medtaget fra forstyrrelse. Gps taget
DSF 8909	17-1057 Qeqertat	21. august	Midtergang, stor med boksildsted på samme terrasse men vest for foregående midtergang. Gps taget
DSF 8910	17-1057 Qeqertat	21. august	Midtergang, stor med boksildsted på samme terrasse men vest for foregående midtergang. Gps taget
DSF 8911	17-1057 Qeqertat	21. august	Midtergang, stor med boksildsted på samme terrasse men vest for de to foregående midtergange. Gps taget
DSF 8912	17-1057 Qeqertat	21. august	Midtergang, stor med boksildsted på samme terrasse men vest for de to foregående midtergange. Gps taget
DSF 8913	17-1057 Qeqertat	21. august	Midtergang, stor med boksildsted på samme terrasse men vest for de to foregående midtergange. Gps taget
DSF 8914	17-1057 Qeqertat	21. august	Midtergang, let forstyrret, vest for øvrige midtergange på lavt næs/blokmark. Placering på vestligste område af halvø. Gps taget
DSF 8915	17-1057 Qeqertat	21. august	Midtergang, let forstyrret, vest for øvrige midtergange på lavt næs/blokmark. Placering på vestligste område af halvø. Gps taget
DSF 8916	17-1057 Qeqertat	21. august	Midtergang, let forstyrret, vest for øvrige midtergange på lavt næs/blokmark. Placering på vestligste område af halvø. Gps taget.
DSF 8917	17-1056 Qeqertat	21. august	Lavtliggende område syd for de øvrige i sadel mellem øer, kun 1,5 m.o.h. og tæt på flere lavvandede ferskvandssøer med meget fugleliv. Der ses to lave banker med flere anlægsspor og en del litiske genstande i overfladen. Derudover en dybtliggende midtergang i det lave område i den nordlige del af området. Gps taget.
DSF 8918	17-1056 Qeqertat	21. august	Lavtliggende område syd for de øvrige i sadel mellem øer, kun 1,5 m.o.h. og tæt på flere lavvandede ferskvandssøer med meget fugleliv. Der ses to lave banker med flere anlægsspor og en del litiske genstande i overfladen. Derudover en dybtliggende midtergang i det lave område i den nordlige del af området. Gps taget.
DSF 8919	17-1056 Qeqertat	21. august	Lavtliggende område syd for de øvrige i sadel mellem øer, kun 1,5 m.o.h. og tæt på flere lavvandede ferskvandssøer med meget fugleliv. Der ses to lave banker med flere anlægsspor og en del litiske genstande i overfladen. Derudover en dybtliggende midtergang i det lave område i den nordlige del af området. Gps taget.
DSF 8920	17-1056 Qeqertat	21. august	Lavtliggende område syd for de øvrige i sadel mellem øer, kun 1,5 m.o.h. og tæt på flere lavvandede ferskvandssøer med meget fugleliv. Der ses to lave banker med flere anlægsspor og en del litiske genstande i overfladen. Derudover en dybtliggende midtergang i det lave område i den nordlige del af området. Gps taget.

			af området. Gps taget.
DSF 8921	17-1056 Qeqertat	21. august	Lavtliggende område syd for de øvrige i sadel mellem øer, kun 1,5 m.o.h. og tæt på flere lavvandede ferskvandssøer med meget fugleliv. Der ses to lave banker med flere anlægsspor og en del litiske genstande i overfladen. Derudover en dybtliggende midtergang i det lave område i den nordlige del af området. Gps taget.
DSF 8922	17-1056 Qeqertat	21. august	Lavtliggende område syd for de øvrige i sadel mellem øer, kun 1,5 m.o.h. og tæt på flere lavvandede ferskvandssøer med meget fugleliv. Der ses to lave banker med flere anlægsspor og en del litiske genstande i overfladen. Derudover en dybtliggende midtergang i det lave område i den nordlige del af området. Gps taget.
DSF 8923	17-1056 Qeqertat	21. august	Lavtliggende område syd for de øvrige i sadel mellem øer, kun 1,5 m.o.h. og tæt på flere lavvandede ferskvandssøer med meget fugleliv. Der ses to lave banker med flere anlægsspor og en del litiske genstande i overfladen. Derudover en dybtliggende midtergang i det lave område i den nordlige del af området. Gps taget.
DSF 8924	17-1056 Qeqertat	21. august	Lavtliggende område syd for de øvrige i sadel mellem øer, kun 1,5 m.o.h. og tæt på flere lavvandede ferskvandssøer med meget fugleliv. Der ses to lave banker med flere anlægsspor og en del litiske genstande i overfladen. Derudover en dybtliggende midtergang i det lave område i den nordlige del af området. Gps taget.
DSF 8925	17-1056 Qeqertat	21. august	Lavtliggende område syd for de øvrige i sadel mellem øer, kun 1,5 m.o.h. og tæt på flere lavvandede ferskvandssøer med meget fugleliv. Der ses to lave banker med flere anlægsspor og en del litiske genstande i overfladen. Derudover en dybtliggende midtergang i det lave område i den nordlige del af området. Gps taget.
DSF 8926	Qeqertat	21. august	Panorama ud over områderne 1056-58, set fra vest mod syd. Vestligst findes 1057, derefter 1056 i det lave område, og 1058 på terrasse længst mod nord-øst.
DSF 8927	Qeqertat	21. august	Panorama ud over områderne 1056-58, set fra vest mod syd. Vestligst findes 1057, derefter 1056 i det lave område, og 1058 på terrasse længst mod nord-øst.
DSF 8928	Qeqertat	21. august	Panorama ud over områderne 1056-58, set fra vest mod syd. Vestligst findes 1057, derefter 1056 i det lave område, og 1058 på terrasse længst mod nord-øst.
DSF 8929	Qeqertat	21. august	Panorama ud over områderne 1056-58, set fra vest mod syd. Vestligst findes 1057, derefter 1056 i det lave område, og 1058 på terrasse længst mod nord-øst.
DSF 8930	Qeqertat	21. august	Panorama ud over områderne 1056-58, set fra vest mod syd. Vestligst findes 1057, derefter 1056 i det lave område, og 1058 på terrasse længst mod nord-øst.
DSF 8931	Qeqertat	21. august	Panorama ud over områderne 1056-58, set fra vest mod syd. Vestligst findes 1057, derefter 1056 i det lave område, og 1058 på terrasse længst mod nord-øst.

Korrespondance med Råstofstyrelsen angående skædning af kulturlandskaberne ved Nuulliit

8/1/2019

Sv: Mineralundersøgelser ved Nuulliit, Avannaata Kummua ! (Nanoq - ID nr.: 8962543)

Sv: Mineralundersøgelser ved Nuulliit, Avannaata Kummua ! (Nanoq - ID nr.: 8962543)

Klaus Kuch Jensen [klkj@nanoq.gl]

Sendt: 12. oktober 2018 18:26

Til: Mikkel Sørensen

Cc: Torben [torbendiklev@tinelisby.dk]; Bjarne Grønnow (bjarne.gronnow@natmus.dk)

Kære Mikkel

Endnu en gang tak for din henvendelse.

Råstofstyrelsen har undersøgt sagen. Det er Råstofstyrelsen vurdering at selskabet har handlet i god tro og har taget hensyn til alle fortidsminder der har kendt af / oplyst til dem.

Selskabet oplyser endvidere at det ikke er dem der har udgravet et hul på den gamle boplads.

Råstofstyrelsen har ikke mulighed for at foretage sig yderligere. Sagen er sendt til videreforanstaltning hos Grønlands Nationalmuseum (<http://da.nka.gl/>)

Tak

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga - Med venlig hilsen - Best regards

Klaus Kuch Jensen

Konst. Afdelingschef

Til: Råstofstyrelsen (BMP@nanoq.gl), Mikkel Sørensen (miks@hum.ku.dk)
Cc: Torben (torbendiklev@tinelisby.dk), Bjarne Grønnow (bjarne.gronnow@natmus.dk (bjarne.gronnow@natmus.dk))
Fra: Klaus Kuch Jensen (klkj@nanoq.gl)
Titel: Sv: Mineralundersøgelser ved Nuulliit, Avannaata Kummua !
Sendt: 10-10-2018 11:06:57

Kære Mikkel

Jeg takker og kvitterer hermed for din henvendelse.

Råstofstyrelsen vil nu undersøge sagen.

Tak

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga - Med venlig hilsen - Best regards

Klaus Kuch Jensen

Konst. Afdelingschef

Act. Head of Licence Department

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Atsitassanut Aqutsisoqarfik - Råstofstyrelsen - Mineral Licence and Safety Authority

Toqq. Direct: +299 34 68 27

Email: klkj@nanoq.gl

Web: www.govmin.gl

8/1/2019

Sv: Mineralundersøgelser ved Nuulliit, Avannaata Kummua ! (Nanoq - ID nr.: 8962543)

Cc: Torben (torbendiklev@tinelisby.dk), Bjarne Grønnow (bjarne.gronnow@natmus.dk (bjarne.gronnow@natmus.dk))
Fra: Mikkel Sørensen (miks@hum.ku.dk)
Titel: Mineralundersøgelser ved Nuulliit, Avannaata Kummua !
Sendt: 10-10-2018 06:28:13

Til Råstofstyrelsen

Hej, Mit navn er Mikkel Sørensen, jeg er arkæolog og lektor, ansat ved Københavns Universitet. I august måned i år var jeg på feltarbejde i Qaanaaq med tidligere museumsinspektør fra Qaanaaq Museum, Torben Diklev, og var i denne forbindelse ved Nuulliit for at undersøge de enestående forhistoriske bopladser på denne lokalitet.

Pladsen har ruiner fra de tidligste indvandring til Grønland, dateret tilbage til c 2500 f.kr. udgravet af Eigil Knuth fra 1960'erne og frem til 1990'erne. Derudover har den en meget omfattende boplads med tørvehuse fra Thulekulturen som spiller en væsentlig rolle for udforskningen af Inuits forhistorie i Grønland. Den Thulekulturhistoriske boplads har været arkæologisk undersøgt fra 1940 og var også i 2015 undersøgt tværvideenskabeligt.

Mit egentlige ærinde, er at vi i 2018 desværre erfarede at der var blevet kørt med firehjulede motorcykler henover bopladsenes område, dvs strandterrasser som har ligget blottet siden istiden (se foto). At der var åbne nedgravninger flere steder på disse. At der desværre også var nedgravninger i en af selve de udgravede palæoeskimoiske ruiner, til stor skade for dens bevarelse (se foto). Og endelig at en strandvold var blevet gennemgravet, sandsynligvis i forbindelse med landsætningen af mortorkøretøjer etc.

Samme situation iagttoges lige nord for Booth Sund, hvor der var kørt henover strandterrasser med forhistoriske bosættelser med firehjulede køretøjer (se foto)

I jeres informative folder "Mineralaktiviteter i Grønland 2018" kan jeg læse at "White Eagle Resources Ltd" har tilladelse til mineral efterforskning i området i 2018. Men også at en adfærd som den iagttagede er klart ulovlig.

Jeg håber meget i vil tage sagen op med de/det relevante selskaber. Skaden er sket på Nuulliit, og den er desværre nok uoprettelig til stor skade for et unikt og betydende kulturlandskab i Grønland. Men firmaet må have at vide hvad de har ødelagt, efter de gældende regler (evt straffes ?), så det forhåbentlig aldrig sker igen

Det synes at de firehjulede motorcykler er særdeles skadevoldende på de arktiske kystlandskaber og de forhistoriske bopladser og jeg håber derfor det må indskræmpes overfor alle firmaer der arbejder med mineralefterforskning at deres brug af disse er problematisk eller måske direkte ulovlig?

Vedhæftet er fotos af nogle af de iagttagede situationer. Såfremt i ønsker yderligere dokumentation må i gerne vende tilbage til mig.

Noget litteratur omhandlende de kulturhistoriske landskaber ved Nuulliit:

Holtved, E. 1944. Archaeological investigations in the Thule district, III: Nuulliit and Comers Middlen. MoG 146(3).

Knuth, E. 1977/78. The "Old Nuulliit Culture" site at Nuulliit Peninsula, Thule District.... Folk 1977/78: s. 15-47.

Sørensen, M 2010, *The Archaeology of Old Nuulliit: Eigil Knuth's investigations in the Thule region, North Greenland, from 1952 - 1990*. Meddelelser om Grønland/Monographs on Greenland, bind Vol. 349 Man & Society Vol 39, Museum Tusculanum, Copenhagen.

Mikkel Sørensen
 Lektor/associate professor
 Saxo instituttet
 Karen Blixen vej 4
 2300 KBH.S.